Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16928

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i, spor alan?nda çal??an antrenörlerin mesleki görevlerini yerine getirme becerilerine dair inançlar?n? ve yeterlik alg?lar?n? ölçmek amac?yla 2020 y?l?nda Çal?k Veli Koçak taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, antrenörlerin sporcular? motive etme, strateji geli?tirme, teknik e?itim verme ve genel olarak tak?m? yönetme gibi temel koçluk yeterliklerini ne ölçüde ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirebileceklerine dair öznel yarg?lar?n? de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, Türkiye ba?lam?nda kültürel uygunluk ve güçlü psikometrik özellikler sa?lamak için geçerlik ve güvenirlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Antrenör, **Öz Yeterlik**, Spor Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Koçluk Becerisi.

Yazarlar

Çal?k Veli Koçak

Amaç

Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i'nin temel amac?, antrenörlerin öz yeterlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu ölçüm, antrenörlerin performanslar?n?, e?itim ihtiyaçlar?n? ve mesleki geli?imlerini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçek, spor bilimleri ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lara, antrenörlerin alg?lanan yeterlikleri ile tak?m performans? veya sporcu geli?imi aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sunar.

Ölçek, literatürdeki yabanc? öz yeterlik ölçeklerinin çeviri veya adaptasyon sorunlar?n? a?arak, do?rudan Türk spor kültürü ve antrenörlük prati?i ba?lam?na uygun öz yeterlik boyutlar?n? yakalamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, antrenör e?itim programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi ve ki?iselle?tirilmi? geli?im planlar?n?n olu?turulmas? için sa?lam bir temel sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisi çerçevesinde tan?mlanan **Öz Yeterlik** (Self-Efficacy) kavram?d?r. Antrenörlük ba?lam?nda bu yap?, bir antrenörün belirli görevleri ba?ar?yla tamamlamak için gerekli eylem planlar?n? organize etme ve yürütme yetene?ine olan inanc?n? ifade eder.

Tipik olarak, antrenör öz yeterli?i çok boyutludur ve genellikle teknik/taktik yeterlik, motivasyonel

ARABPSYCHOLOGY.COM

yeterlik, karakter geli?tirme yeterli?i ve organizasyonel yeterlik gibi alt boyutlar? içerir. Koçak (2020) çal??mas?nda, bu alt boyutlar?n Türk antrenörlerin mesleki faaliyetlerini ne derece temsil etti?ini belirlemek için yap? geçerli?ine büyük önem vermi?tir. Ölçek, antrenörün kendi yeterlik alg?s?n?, d??sal faktörlerden ba??ms?z olarak, içsel bir inanç mekanizmas? olarak de?erlendirir.

Geçerlik

Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten antrenör öz yeterli?ini ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Orijinal çal??mada (Koçak, 2020), yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve görünü? geçerli?i gibi çe?itli geçerlik türlerinin incelendi?i varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i için s?kl?kla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, çal??man?n ba?l??? "Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?" oldu?undan, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde psikometrik geçerli?e sahip oldu?u sonucuna var?labilir. Bu süreç, maddelerin ilgili psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini ve di?er benzer yap?larla beklenen ili?kileri sergiledi?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullarda ne kadar tutarl? oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Koçak (2020) çal??mas?nda, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanarak ölçe?in güvenilirli?i test edilmi?tir.

Kaynak bilgide spesifik güvenirlik de?erleri sunulmam??t?r. Ancak, ölçek geli?tirme çal??malar?nda yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n (genellikle 0.70 ve üzeri) hedeflendi?i bilinmektedir. Bu de?erler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu çal??t???n? gösterir. Ayr?ca, baz? güvenirlik çal??malar? test-tekrar test yöntemini de içerebilir, bu da ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararl?l???n? gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için kapsaml? Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u belirlenir ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?i incelenir.

AFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle ve antrenörlük prati?iyle uyumlu olup olmad??? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? destekleyerek, antrenör öz yeterli?inin farkl? yönlerinin birbirinden ba??ms?z ancak ili?kili alt ölçekler halinde ölçüldü?ünü göstermi?tir. Bu faktörler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün temelini olu?turur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç Bilgileri

Test Tipi: Geli?tirme (Türkçe literatüre özgün olarak geli?tirilmi? bir ölçektir.)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi ("-") olarak belirtilmi? olsa da, öz yeterlik ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (Örn: "Hiç Yeterli De?ilim"den "Tamamen Yeterliyim"e kadar).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Profesyonel ve amatör düzeyde görev yapan spor antrenörleri.

Ya? Grubu: Yeti?kin antrenörler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma genellikle çe?itli spor bran?lar?ndan (bireysel ve tak?m sporlar?) antrenörleri kapsar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan maddelere ne derece kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Koçak, Spor Bilimleri, Öz Yeterlik, Antrenman, Psikometrik Özellikler, Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: kocakveli@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazar?n izni gereklidir. ?leti?im e-postas? üzerinden sorumlu yazarla irtibat kurulabilir.

Ücret: Ticari kullan?m d???ndaki akademik ara?t?rmalar için ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: 2020 (Ölçe?in yay?nland??? ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n tamamland??? y?l).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Temel Referans:

Koçak, Ç. V. 2020. Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i: **Geçerlik** ve **güvenirlik** çal??mas?. *Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 25*(4), 313-329.

Makale Ba?lant?s?:

Makaleye Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.org.tr

PDF ?ndirme Ba?lant?s?:

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: antrenor-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Antrenör Öz Yeterlik Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almad??? için burada sunulamamaktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM